

SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNA UCZELNIA
Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP w Warszawie

Polityka Społeczna

**Konstytucja Republiki Włoch i Konstytucja Rzeczypospolitej
Polskiej**
– wnioski dla polityki społecznej realizowanej w obu krajach

Dr Joanna Plak

WSP TWP w Warszawie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNA UCZELNIA
Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP w Warszawie

Polityka Społeczna

Plan prezentacji

- Polityka rodzinna – Włochy, Polska
- Polityka rynku pracy – Włochy, Polska
- Polityka zdrowotna – Włochy, Polska
- Polityka edukacyjna – Włochy, Polska
- Zabezpieczenie społeczne – Włochy, Polska
- Polityka mieszkaniowa – Włochy, Polska
- Bibliografia

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Polityka rodzinna - Włochy

- „Republika uznaje prawa rodziny, jako naturalnego związku opartego na małżeństwie. Małżeństwo opiera się na równości moralnej i prawnej małżonków.” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch, Wyd. Sejmowe, Warszawa 2004, s.64; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 29)
- „Jest obowiązkiem i prawem rodziców utrzymanie, wykształcenie i wychowanie dzieci, także wtedy, jeśli są urodzone poza małżeństwem” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch..., s.64; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 30)
- „W wypadkach gdy rodzice są do tego niezdolni, ustawa zapewnia wypełnienie ich obowiązków” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.64; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 30)

Polityka rodzinna - Włochy

- „Ustawa zapewnia dzieciom urodzonym poza małżeństwem wszelką ochronę prawną i społeczną, porównywalną z prawami członków rodziny prawowitej.” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.64; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 30)
- „Republika wspiera środkami ekonomicznymi i innymi środkami zakładanie rodziny i wykonywanie związanych z tym obowiązków, szczególnie względem otaczając rodziny wielodzietne.” (Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65 Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 31)
- „Chroni macierzyństwo, dzieci i młodzież, wspierając instytucje niezbędne dla osiągnięcia tego celu” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65 Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 31)

SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNA UCZELNIA
Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP w Warszawie

Polityka Społeczna

Polityka rodzinna - Włochy

- Zgodnie z zapisami Konstytucji rodzina odgrywa we Włoszech znaczącą rolę.
- W szczególny sposób chronione są dzieci oraz macierzyństwo.
- Rodzice mają wobec swoich dzieci obowiązki, do których należą przede wszystkim: utrzymanie ich oraz zapewnienie im edukacji.
- Dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej są otaczane opieką innego rodzaju (rodziny zastępcze, adopcja, inna pomoc instytucjonalna).
- Dzieci urodzone w związkach pozamałżeńskich mają prawa zbliżone do praw dzieci urodzonych w związkach małżeńskich.
- Zgodnie z zapisami Konstytucji rodziny wielodzietne mogą liczyć na szczególne wsparcie ze strony państwa.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Polityka rodzinna - Włochy

- Rodziny na północy Włoch są mniej liczne i bogatsze niż na południu kraju. Na południu więzi rodzinne są silniejsze. Starsze osoby są otaczane opieką ze strony młodszych członków rodziny. Unika się oddawania ich do domów spokojnej starości.
- Włochy borykają się z problemem starzenia społeczeństwa. Rodzi się zbyt mało dzieci, co nie pozostaje bez wpływu na politykę społeczną realizowaną w tym kraju (w tym, w szczególności na ubezpieczenia emerytalne).

Polityka rodzinna - Włochy

- Dzieci mogą liczyć na specjalne traktowanie. Unika się ich karania, uczestniczą w życiu nocnym (m.in. przebywanie w restauracjach około godziny 24) na równi z rodzicami.
- Młodzi Włosi długo się usamodzielniają i nikogo nie dziwi nawet 40-letni, mający pracę Włoch, mieszkający z rodzicami. Tak jest taniej i wygodniej.
- We włoskich regionach, które borykają się z bardzo niskim odsetkiem urodzeń, wprowadzane są „dopłaty” za urodzenie dziecka, rzędu około 1500 Euro. To jednak nie zachęca kobiet do rodzenia dzieci. Włoszki deklarują, że chciałyby posiadać więcej dzieci, ale musiałyby mieć je z kim zostawić kiedy idą do pracy, zaś we Włoszech (ich zdaniem) jest zbyt mało żłobków i przedszkoli.
- Niepokojącym zjawiskiem we Włoszech jest ubóstwo dzieci. Większe niż wśród emerytów.

Polityka rodzinna - Włochy

- Świadczenia z zabezpieczenia społecznego związane z macierzyństwem możemy podzielić na: rzeczowe (otrzymują je wszystkie osoby uprawnione mieszkające we Włoszech) oraz pieniężne (wypłacane z obowiązkowego systemu ubezpieczeń społecznych) (Balcerzak-Paradowska B., Perło H., Bieniasz D., Uścińska G., Rusewicz M., Zalewska H., Świadczenia z tytułu macierzyństwa [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008, s.54)
- Wymiar zasiłku macierzyńskiego wynosi 1-2 miesięcy przed datą porodu oraz 3-4 miesiące - po porodzie. (Balcerzak-Paradowska B., Perło H., Bieniasz D., Uścińska G., Rusewicz M., Zalewska H., Świadczenia z tytułu macierzyństwa [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008, s.54)
- Istnieje możliwość wystąpienia o fakultatywny urlop w wymiarze 6 miesięcy. Z tego urlopu może skorzystać matka lub ojciec. (Balcerzak-Paradowska B., Perło H., Bieniasz D., Uścińska G., Rusewicz M., Zalewska H., Świadczenia z tytułu macierzyństwa [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008, s.54)
- Wysokość zasiłku macierzyńskiego to 80% wynagrodzenia (obowiązkowy urlop) i 30% wynagrodzenia (urlop fakultatywny) (Balcerzak-Paradowska B., Perło H., Bieniasz D., Uścińska G., Rusewicz M., Zalewska H., Świadczenia z tytułu macierzyństwa [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008, s.54)

Polityka rodzinna - Włochy

- Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 18)
- „Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym (...)” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 33)
- „Rodzice mają prawo do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 48)

Polityka rodzinna - Polska

- „Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 48)
- „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.71)
- „Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.71)

Polityka rodzinna - Polska

- „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 72)
- „Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.72)
- „ W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.72)

Polityka rodzinna - Polska

- Zgodnie z zapisami Konstytucji macierzyństwo podlega ochronie ze strony państwa.
- Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem.
- Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności rodziny wielodzietne i niepełne, mogą liczyć na pomoc państwa.
- Dzieci oraz matki są otoczone szczególną opieką ze strony państwa.
- Dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej mogą liczyć na objęcie opieką innego rodzaju (pomoc instytucjonalna, rodziny zastępcze).

Polityka rodzinna - Polska

- W praktyce kobiety pracujące, które urodziły dziecko, mają prawo do urlopu macierzyńskiego, w trakcie którego pobierają zasiłek macierzyński w wysokości 100% wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku. (Balcerzak-Paradowska B., Perło H., Bieniasz D., Uścińska G., Rusewicz M., Zalewska H., Świadczenia z tytułu macierzyństwa [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPiSS, Warszawa 2008, s.40)
- Przy pierwszym porodzie kobiecie przysługuje 18 tygodni urlopu, przy drugim i kolejnym – 20 tygodni, 28 tygodni – przy urodzeniu dwojga i więcej dzieci w trakcie jednego porodu. (Balcerzak-Paradowska B., Perło H., Bieniasz D., Uścińska G., Rusewicz M., Zalewska H., Świadczenia z tytułu macierzyństwa [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPiSS, Warszawa 2008, s.40)

Polityka rodzinna - Polska

- Pracownicy, którzy decydują się na przerwę w pracy, w związku z koniecznością opiekowania się dzieckiem (chorym do 14 lat lub zdrowym do 8 lat), mają prawo do zasiłku opiekuńczego w wysokości 80% wynagrodzenia. (Op.cit., s.42)
- Jeśli opieka dotyczy dziecka może być sprawowana przez max 60 dni w roku, w pozostałych przypadkach (opieka nad innymi członkami rodziny) – do 14 dni. (Op.cit., s.42)

Polityka rodzinna - Polska

- Rodziny mogą także liczyć na świadczenia niepieniężne.
- Należą do nich: poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne; bez względu na dochód), interwencja kryzysowa (schronienie dla matek/ojców z dziećmi, kobiet w ciąży, dotkniętych przemocą w rodzinie lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej), opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej; szkolenia/terapia rodzinna, prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze (Op.cit., s.43-44)

Polityka rodzinna - Polska

- Kobieta, która nie planuje powrotu do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego, gdyż chce dalej przebywać z dzieckiem, może skorzystać z urlopu wychowawczego. (Op.cit., s.46-47)
- Urlop wychowawczy może trwać do 3 lat, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 4 lat. Jeśli zostanie spełnione kryterium dochodowe (wymagane do uzyskania zasiłku rodzinnego), matka ma prawo do otrzymania dodatku w wysokości 400 zł miesięcznie. (Op.cit., s.46-47)
- Urlop wychowawczy w wymiarze do 3 lat przysługuje pracownikom zatrudnionym przez co najmniej 6 miesięcy (Op.cit., s.46-47)

Polityka rodzinna - Polska

- Matki, które wróciły do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego, mogą liczyć na dwie półgodzinne przerwy w pracy, wliczanej do czasu pracy, o ile czas pracy przekracza 6 godzin. (Op.cit., s.46)
- Jeśli matka karmi dwoje dzieci, przerwy wydłużają się do 45 minut. (Op.cit., s.46)
- Co więcej, pracownik wychowujący dziecko w wieku do 14 lat, ma prawo do zwolnienia z pracy przez 2 dni w ciągu roku, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. (Op.cit., s.46)

Polityka rodzinna - Polska

- Rodzic/rodzice/opiekun prawny dziecka/opiekun faktyczny dziecka/ osoba ucząca się - po spełnieniu kryterium dochodowego - mają prawo do zasiłku rodzinnego i (w zależności od sytuacji w jakiej się znajdują) do dodatków do zasiłku rodzinnego, takich jak: dodatek z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka, z tytułu opieki nad dzieckiem w trakcie urlopu wychowawczego, z tytułu podjęcia nauki przez dziecko poza miejscem zamieszkania (Op.cit., s.65-66)

Polityka rynku pracy - Włochy

- „Włochy są Republiką demokratyczną opartą na pracy”
(Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.57; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 1)
- „Republika przyznaje wszystkim obywatelom prawo do pracy i wspiera warunki zapewniające efektywność tego prawa”
(Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.58; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 4)
- „Republika ochrania pracę we wszystkich jej formach i zastosowaniach. Troszczy się o kształcenie zawodowe i podnoszenie poziomu umiejętności pracujących. Promuje i wspiera porozumienia i organizacje międzynarodowe mające na celu umacnianie i regulowanie praw pracy(...) ochrania pracę obywateli włoskich za granicą”
(Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 35)

Polityka rynku pracy - Włochy

- „Pracownik ma prawo do wynagrodzenia proporcjonalnego do ilości i jakości swojej pracy, a w każdym razie wystarczającego do zapewnienia sobie i rodzinie egzystencji swobodnej i godnej” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 36)
- „Maksymalny czas trwania dania pracy jest określony przez ustawę” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66 ; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 36)
- „Pracownik ma prawo do cotygodniowego wypoczynku i do corocznego płatnego urlopu, których nie może się zrzec” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 36)

Polityka rynku pracy - Włochy

- „Kobieta pracująca ma te same prawa i za tę samą pracę to samo wynagrodzenie, które należy się pracującemu mężczyźnie. Warunki pracy muszą umożliwić wypełnianie jej zasadniczej funkcji rodzinnej oraz zapewniać matce i dziecku szczególną ochronę” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 37)
- „Ustawa określa minimalny limit wieku dla wykonywania najemnej pracy zarobkowej” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 37)
- „Republika ochrania pracę młodocianych specjalnymi postanowieniami i gwarantuje im za taką samą pracę prawo do takiego samego wynagrodzenia” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 37)

Polityka rynku pracy - Włochy

- „Organizowanie związków zawodowych jest swobodne. Zarejestrowane związki zawodowe mają osobowość prawną. Mogą one, reprezentowane jednolicie, proporcjonalnie do liczby zapisanych członków, zawierać zbiorowe układy pracy z mocą obowiązującą dla wszystkich należących do kategorii, do których układ się odnosi” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.67; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 39)
- „Ustawa uznaje społeczną funkcję spółdzielczości o charakterze samopomocowym, nie mającej na celu prywatnej spekulacji. Ustawa wspiera spółdzielczość i wspomaga jej rozwój stosownymi środkami i zapewnia, przy użyciu stosownych środków kontroli, jej charakter i cele” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.69; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 45)

Polityka rynku pracy - Włochy

- „Ustawa zapewnia ochronę i rozwój rzemiosła”
(Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.69; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 45)
- „W celach podniesienia ekonomicznego i społecznego znaczenia pracy, w zgodności z potrzebami produkcji, Republika uznaje prawo pracowników do współpracy w zarządzaniu przedsiębiorstwami, przy wykorzystaniu zasobów i w granicach określonych przez ustawę” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.69; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 46)

Polityka rynku pracy - Włochy

- Z zapisów Konstytucji wynika, że praca jest bardzo ważną wartością we Włoszech. Jej wykonywanie jest jednym z podstawowych obowiązków obywateli wobec ojczyzny.
- Pracownicy mają zagwarantowane prawo do urlopu oraz do godziwego wynagrodzenia.
- Zgodnie z Konstytucją zakazana jest dyskryminacja w miejscu pracy ze względu na płeć pracownika.
- Szczególną opieką są otoczeni młodociani pracownicy (m.in. dolny limit wieku przy podjęciu zatrudnienia) i kobiety-matki.
- Zaleca się powiązanie systemu edukacyjnego z polityką rynku pracy.

Polityka rynku pracy - Włochy

- Włochy wspierają spółdzielczość, inicjatywy samopomocowe (jednym z założeń włoskiej polityki społecznej jest subsydiarność oraz decentralizacja).
- W Konstytucji znalazł się także zapis dotyczący związków zawodowych. Włoskie związki zawodowe są bardzo aktywne w obszarze praw pracowników, także w obszarze walki o przywileje emerytalne określonych grup zawodowych.
- Z powyższej regulacji wynika także kolejna, umożliwiająca pracownikom udział w zarządzaniu przedsiębiorstwami.

Polityka rynku pracy - Włochy

- Mimo tych zapisów we Włoszech istnieje dosyć wysokie bezrobocie.
- Problem ten jest szczególnie dotkliwy dla mieszkańców rolniczego południa oraz dla kobiet.
- Utrudnienia w dostępie młodych osób na rynek pracy (działalność związków zawodowych, blokujących miejsca pracy; przejęcie wykonywania prac mało prestiżowych przez emigrantów) spowodowały, że bardzo duży odsetek osób kończących edukację ma problem z zapewnieniem sobie utrzymania i decyduje się na migrację (we Włoszech nastąpił wzrost migracji zewnętrznych).
- Rząd pracuje nad kolejnymi dokumentami (strategiami) mającymi na celu zwiększenie dostępu do rynku pracy kobiet i młodzieży.

Polityka rynku pracy - Włochy

- Osoby bezrobotne muszą się zarejestrować w Urzędzie Pracy w celu nabycia uprawnień do świadczeń dla bezrobotnych. (www.lavoro.gov.it)
- Osoby zwolnione na skutek likwidacji miejsca pracy, mają prawo do specjalnego świadczenia. (www.lavoro.gov.it)
- Zasiłek przyznawany jest na okres 180 dni, przy czym osoby w wieku powyżej 50 lat mają prawo do zasiłku przez 270 dni.
- Specjalne świadczenie przyznawane jest na okres 90 dni z możliwością przedłużenia w razie recesji. (www.lavoro.gov.it)
- Aby nabyć prawo do świadczenia, należy przez 2 lata być ubezpieczonym oraz opłacać w tym okresie stosowne składki (52-tygodniowe). (www.lavoro.gov.it)
- Żeby nabyć prawo do specjalnego świadczenia należy opłacać składki przez minimum 10 miesięcy w przeciągu ostatnich dwóch lat (www.lavoro.gov.it)

Polityka rynku pracy - Polska

- „Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych (...)” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.12)
- „Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 24)
- „Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do (...) zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości (...)” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 33)
- „Każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Wyjątki określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 65)

Polityka rynku pracy - Polska

- „Obowiązek pracy może być nałożony tylko przez ustawę”. (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 65)
- „Stałe zatrudnianie dzieci do lat 16 jest zakazane. Formy i charakter dopuszczalnego zatrudnienia określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.65)
- „Minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę lub sposób ustalania tej wysokości określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.65)

Polityka rynku pracy - Polska

- „Władze publiczne prowadzą politykę zmierzającą do pełnego, produktywnego zatrudnienia poprzez realizowanie programów zwalczania bezrobocia, w tym organizowanie i wspieranie poradnictwa i szkolenia zawodowego oraz robót publicznych i prac interwencyjnych” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.65)
- „Każdy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 66)
- „Pracownik ma prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów; maksymalne normy czasu pracy określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.66)

Polityka rynku pracy - Polska

- Zgodnie z zapisami Konstytucji praca jest chroniona przez państwo, przy czym wykonywanie pracy jest dobrowolne.
- Zakazana jest dyskryminacja na rynku pracy, ze względu na płeć.
- Każdy pracownik ma prawo do wypoczynku oraz do wynagrodzenia za swoją pracę.
- Wartość minimalnej płacy jest określona ustawowo.
- Dzieci są chronione przed zbyt wczesnym rozpoczęciem stałej pracy (w trosce o umożliwienie im dokończenia edukacji).
- Zgodnie z zapisami Konstytucji, państwo wspiera zatrudnienie, m.in. aktywnie walcząc z bezrobociem.
- Konstytucja przewiduje także istnienie związków zawodowych.

Polityka rynku pracy - Polska

- Bezrobocie jest poważnym problemem w Polsce.
- Szczególnie trudna sytuacja występuje na wschodzie kraju, (ze względu na jego rolniczy charakter); wysokie bezrobocie jest także zauważalne na obszarach, na których kiedyś były PGR-y.
- Niepokojący jest duży odsetek bezrobotnych wśród osób młodych, wykształconych, wśród kobiet oraz wśród osób w wieku powyżej 45 lat.
- Zgodnie z nowymi regulacjami, walka z bezrobociem ma mieć charakter aktywny. Bezrobotnych kieruje się na: staże, praktyki, do prac interwencyjnych, na szkolenia. Mogą oni także liczyć na środki z Urzędu Pracy, na prowadzenie własnej działalności gospodarczej.
- Duże znaczenie dla walki z omawianym zjawiskiem oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych, mają środki unijne.

Polityka rynku pracy - Polska

- Bezrobotni mogą liczyć także na zasiłek.
- Od 1 stycznia 2010 r. zmieniły się zasady jego przyznawania. Osoba, która straciła pracę i jest uprawniona do pobierania zasiłku, przez pierwsze trzy miesiące otrzymuje świadczenie w wyższej kwocie, po upływie tego okresu – w niższej. Wysokość świadczenia zależy od stażu pracy (80% przy stażu do 5 lat, 100% przy stażu od 5 do 20 lat, 120% przy stażu powyżej 20 lat). Jeśli bezrobotny mieszka w powiecie o stopie bezrobocia niższej od przeciętnej krajowej - zasiłek przysługuje przez 6 miesięcy; jeśli mieszka w powiecie o stopie bezrobocia równej 150% stopy przeciętnego bezrobocia, to zasiłek przysługuje przez 12 miesięcy. Osoby, które ukończyły 50 lat, lub które przepracowały minimum 20 lat, także mogą pobierać zasiłek przez 12 miesięcy (www.mpips.gov.pl)

Polityka zdrowotna - Włochy

- „Republika zapewnia ochronę zdrowia jako podstawowego prawa jednostki i interesu zbiorowego oraz gwarantuje bezpłatną opiekę ubogim” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 32)
- „Nikt nie może być zmuszony do poddania się określonemu leczeniu w inny sposób jak tylko na podstawie przepisów ustawy. Ustawa nie może w żadnym wypadku naruszać granic wytyczonych przez poszanowanie dla osoby ludzkiej” (Witkowski Z., tłum.

Konstytucja Włoch...s.65 ; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 32)

Polityka zdrowotna - Włochy

- We włoskiej Konstytucji nie poświęca się zbyt wiele miejsca zdrowiu. Zgodnie z jej zapisami, zdrowie i jego ochrona są traktowane jako podstawowe prawo jednostki, stąd zapis o otoczeniu opieką zdrowotną także osób ubogich. Jednocześnie określa się, że leczenie jest dobrowolne i nikt nie może zmusić człowieka to poddania się leczeniu z zastosowaniem metod, których on nie akceptuje.

Polityka zdrowotna - Włochy

- W praktyce służba zdrowia we Włoszech nie funkcjonuje zbyt dobrze. System publiczny jest wspierany usługami prywatnymi, które mają na celu zmniejszyć liczbę osób oczekujących na usługę. Szczególnie kosztowne jest leczenie stomatologiczne. Leczenie szpitalne, podobnie jak w Polsce, wymaga skierowania.

Polityka zdrowotna - Włochy

- Zasiłek chorobowy jest wypłacany ze środków pracodawcy przez pierwsze 3 dni choroby, potem wykorzystywane są środki z ubezpieczenia. Maksymalny okres pobierania zasiłku w trakcie roku to 180 dni. (Perło H., Uścińska G., Zalewska H., Zasiłki chorobowe, [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008,s.27)
- Za pierwsze 20 dni choroby wypłacany jest zasiłek w wysokości 50% średniego wynagrodzenia dziennego, za pozostałe dni - 66,66%. Zasiłek chorobowy jest wypłacany przez pracodawcę, który zalicza wypłacone środki w poczet składek na ubezpieczenie społeczne (Perło H., Uścińska G., Zalewska H., Zasiłki chorobowe, [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008,s.27)

Polityka zdrowotna - Polska

- „Każdy ma prawo do ochrony zdrowia”. (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 68)
- „Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa”
(Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.68)

Polityka zdrowotna - Polska

- „Władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.68)
- „Władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych i zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.68)

Polityka zdrowotna - Polska

- Konstytucja gwarantuje obywatelom prawo do ochrony zdrowia oraz do korzystania z usług zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych.
- Na szczególną opiekę mogą liczyć: kobiety, dzieci, osoby starsze oraz niepełnosprawni

Polityka zdrowotna - Polska

- W rzeczywistości dostęp do usług społecznych w Polsce jest utrudniony.
- Służba zdrowia boryka się z problemem niedofinansowania, a jakość usług świadczonych przez publiczne placówki, nie jest zadowalająca.
- Aby skorzystać z opieki specjalistycznej, należy niejednokrotnie odczekać kilka miesięcy. Długie listy oczekujących na zabieg/usługę medyczną są w Polsce normą. Wiele osób, które na to stać, wolą skorzystać z usług medycyny prywatnej.
- Kolejne ekipy rządzące rozważają czy należy sprywatyzować służbę zdrowia, a jeśli tak: to w jakim zakresie.
- Polska służba zdrowia bez wątpienia wymaga reformy, zwłaszcza w kierunku zwiększenia jakości i dostępności świadczonych usług.

Polityka edukacyjna - Włochy

- „Republika wspiera rozwój kultury i badania naukowe oraz techniczne” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.59; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 9)
- „Sztuka i nauka są wolne oraz wolne jest ich nauczanie” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 33)
- „Republika określa zasady ogólne dotyczące kształcenia oraz tworzy szkoły państwowe wszystkich rodzajów i szczebli” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 33)
- „Instytucje i osoby prywatne mają prawo tworzenia szkół i instytutów edukacyjnych, bez obciążania państwa” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 33)

Polityka edukacyjna - Włochy

- „Ustawa, ustalając prawa i obowiązki szkół niepaństwowych, które mają być traktowane równo ze szkołami państwowymi, musi zapewnić im pełną swobodę, a ich uczniom wychowanie szkolne równorzędne do tego, jakie otrzymują uczniowie szkół publicznych” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 33)
- „Przewidziany jest egzamin państwowy dla dopuszczenia do szkół różnych rodzajów i szczebli albo dla ich ukończenia oraz dla uzyskania prawa do wykonywania zawodu” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 33)
- „Wyższe instytucje kulturalne, uniwersytety i akademie, mają prawo nadawania sobie statutów autonomicznych w granicach określonych przez ustawy państwa” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 33)
- „Szkoła jest dostępna dla wszystkich” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 34)

Polityka edukacyjna - Włochy

- „Kształcenie podstawowe jest udzielane przez co najmniej osiem lat, jest obowiązkowe i bezpłatne”
(Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.65; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 34)
- „Zdolni i zasługujący na pomoc, nawet jeśli są pozbawieni środków, mają prawo zdobywania najwyższych szczebli wykształcenia” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66 ; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 34)
- „Republika urzeczywistnia to prawo poprzez stypendia, zasiłki dla rodzin i inne środki zaradcze, które muszą być przyznawane w drodze konkursu” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.66; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298 , art. 34)

Polityka edukacyjna - Włochy

- Zgodnie z konstytucją istnieje obowiązek edukacji przez co najmniej osiem lat na szczeblu podstawowym (tj. do 14 roku życia).
(www.eurydice.org)
- Ponadto młody człowiek musi się kształcić obowiązkowo przez co najmniej 2 lata na szczeblu ponadpodstawowym (do 16 roku życia).
(www.eurydice.org)
- Konstytucja stanowi, że zdolne osoby które chcą się kształcić dalej, a nie posiadające na to środków, mogą liczyć na wsparcie finansowe ze strony państwa (m.in. stypendia i zasiłki). (www.eurydice.org)
- Konstytucja zezwala na tworzenie we Włoszech szkół prywatnych obok publicznych. Zawarto w niej zapis dotyczący szkół o równym statusie. (www.eurydice.org)

Polityka edukacyjna - Włochy

- We Włoszech oprócz szkół publicznych istnieją szkoły niepubliczne. Te drugie dzielą się na szkoły o równym i nierównym statusie. (www.eurydice.org)
- Szkoły o równym statusie, w odróżnieniu od tych drugich, stanowią część włoskiego systemu edukacji. Mogą zatem wydawać świadectwa uznawane przez państwo. (www.eurydice.org)
- Kształcenie we Włoszech jest wielostopniowe. (www.eurydice.org)
- Pierwszy etap to przedszkole. Nie jest ono obowiązkowe. Na zajęcia uczęszczają dzieci w wieku od 3 do 5 lat. (www.eurydice.org)
- Kolejny etap (obowiązkowy) to: w ramach pierwszego cyklu edukacji – szkoła podstawowa (dzieci w wieku 6-11 lat) oraz szkoła średnia I stopnia (11-14 lat) drugi cykl obejmuje naukę m.in. w szkołach średnich II stopnia (www.eurydice.org)

Polityka edukacyjna - Włochy

- Szkoły średnie II stopnia dzielą się na szkoły: o profilu klasycznym, ścisłym, językowym, artystycznym, socjologiczno-psychologiczno-pedagogicznym; jak również na szkoły techniczne. Nauka w nich trwa od 14 do 19 roku życia. (www.eurydice.org)
- Drugi cykl to także: szkoły zawodowe (14-17 lat) oraz szkoły artystyczne (14-19 lat). Obejmuje on również policealne kształcenie techniczne (19-21 lat). (www.eurydice.org)
- Kształcenie w drugim cyklu jest bezpłatne, ale tylko do momentu wypełnienia obowiązku szkolnego, kolejne lata edukacji są już płatne. (www.eurydice.org)

Polityka edukacyjna - Włochy

- Studia dzielą się na: akademickie (uniwersytety) i zawodowe (sztuki piękne i muzyka). Do studiów zawodowych zalicza się: akademie sztuk pięknych, państwową akademię teatralną, uczelnie artystyczne, państwową akademię tańca. (www.eurydice.org)
- Nauka w szkołach wyższych przebiega według następującego schematu: I cykl (licencjat) trwa 3 lata, II (magisterium) - dwa lata i trzeci (studia doktorskie). Studia medyczne, weterynaryjne są jednolite i trwają 5-6 lat. (www.eurydice.org)
- Trzeba nadmienić, że we Włoszech kształcenie zawodowe jest bardzo dobrze rozwinięte, zaś uniwersytety kończy zaledwie niewielki odsetek osób które zapisały się na zajęcia (www.eurydice.org)

Polityka edukacyjna - Polska

- „Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia (...)” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.33)
- „Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.70)
- „Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.70)

Polityka edukacyjna - Polska

- „Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne. Obywatele i instytucje mają prawo zakładania szkół podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych oraz zakładów wychowawczych.”
(Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.70)
- „Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają systemy indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów”
(Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, art. 70)

Polityka edukacyjna - Polska

- „Zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.70)
- „Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, a także wolność korzystania z dóbr kultury” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.73)

Polityka edukacyjna - Polska

- Zgodnie z Konstytucją każdy ma prawo do nauki, a nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa.
- Konstytucja dopuszcza świadczenie usług edukacyjnych przez instytucje prywatne, za odpłatnością.
- Państwo dąży do wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez udzielanie pomocy finansowej osobom najbiedniejszym.

Polityka edukacyjna - Polska

- System edukacyjny w Polsce jest wielostopniowy. Do przedszkola mogą uczęszczać dzieci w wieku 3-6 lat. Przy czym 6 - latki nie muszą już uczęszczać do zerówki organizowanej w przedszkolu. (www.men.gov.pl; www.mnisw.gov.pl)
- Kolejny etap – nauka w szkole podstawowej – trwa 6 lat. (www.men.gov.pl; www.mnisw.gov.pl)
- Potem uczniowie uczęszczają przez 3 lata do gimnazjum. (www.men.gov.pl; www.mnisw.gov.pl)
- Kolejny etap edukacji może być zrealizowany m.in. w: zasadniczych szkołach zawodowych (2-3 lata), liceach ogólnokształcących (3 lata), technikach (4 lata). (www.men.gov.pl; www.mnisw.gov.pl)

Polityka edukacyjna - Polska

- Osoby zainteresowane dalszą edukacją mogą podjąć naukę w szkołach wyższych. (www.men.gov.pl; www.mnisw.gov.pl)
- Edukacja na tym etapie podzielona jest na 2 etapy. Ukończenie pierwszego (3 lata) uprawnia do uzyskania tytułu licencjata, zakończenie drugiego etapu (2 lata) uprawnia do nabycia tytułu magistra. Osoby zainteresowane dalszym kształceniem mogą zdecydować się na studia doktorskie lub podyplomowe (www.men.gov.pl; www.mnisw.gov.pl)
- W Polsce, obok szkół publicznych, funkcjonują także szkoły prywatne. Nauka w tych drugich jest odpłatna.

Zabezpieczenie społeczne - Włochy

- „Każdy obywatel niezdolny do pracy i pozbawiony środków niezbędnych do życia ma prawo do utrzymania i do opieki społecznej” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.67; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 38)
- „Pracujący ma prawo do tego, żeby były przewidziane i zapewnione środki odpowiednie do ich potrzeb życiowych, w razie wypadku, choroby, inwalidztwa i starości, czy niezawinionego bezrobocia” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.67; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 38)
- „Niezdolni do pracy i inwalidzi mają prawo do edukacji i przysposobienia zawodowego” (Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.67; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 38)

Zabezpieczenie społeczne - Włochy

- Zgodnie z zapisami Konstytucji, osoby które nie są zdolne do pracy i nie mają środków do życia, mają prawo do wsparcia udzielanego przez państwo.
- Osoby pracujące mają prawo do pomocy w razie zaistnienia okoliczności wyłączających ich czasowo lub trwale z rynku pracy (jak choroba, bezrobocie), jak również do emerytury po zaprzestaniu aktywności zawodowej.
- W Konstytucji znalazł się także zapis o prawie osób niepełnosprawnych do edukacji oraz przysposobienia zawodowego.

Zabezpieczenie społeczne - Włochy

- Kwestia zasiłków dla bezrobotnych została omówiona w części poświęconej rynkowi pracy, przejdę zatem do kolejnych aspektów.
- Orzecznictwo lekarskie (związane z przyznaniem renty) prowadzą: INPS (ubezpieczenie emerytalno-rentowe) oraz Inail (ubezpieczenie wypadkowe). (Wilmowska A., Bilski D., Kwolek A., Rusewicz M., Szybkie A., Orzecznictwo lekarskie i rehabilitacja w zabezpieczeniu społecznym, [w:]Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPiSS, Warszawa 2008,s.240-241)
- W wypadku INPS procedurę orzeczniczo-lekarska prowadzi dwóch lekarzy INPS z regionalnego Centrum Medyczno-Prawnego. Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przysługuje osobie ze 100% niezdolnością do pracy; zaś renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy – osobie z niezdolnością powyżej 66,67%. (Wilmowska A., Bilski D., Kwolek A., Rusewicz M., Szybkie A., Orzecznictwo lekarskie i rehabilitacja w zabezpieczeniu społecznym, [w:]Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPiSS, Warszawa 2008,s.240-241)

Zabezpieczenie społeczne - Włochy

- W przypadku Inail procedurę orzeczniczo-lekarską prowadzą lekarze tej instytucji, zarówno bezpośrednio po wypadku, jak i po zakończeniu leczenia. W zależności od ich ustaleń, poszkodowany ma prawo do renty stałej, okresowej lub do jednorazowego świadczenia. (Wilmowska A., Bilski D., Kwolek A., Rusewicz M., Szybkie A., Orzecznictwo lekarskie i rehabilitacja w zabezpieczeniu społecznym, [w:]Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008,s.240-241)
- Ponadto we Włoszech prowadzone jest orzecznictwo w ramach systemu świadczeń obywatelskich. Orzecznictwo jest realizowane przez lekarzy działających przy samorządach terytorialnych. Dotyczy ono osób, które nie mają uprawnień rentowych z INPS i Inail. Uwzględnia się biologiczny uszczerbek na zdrowiu. W oparciu o to kryterium wyróżniane są 4 grupy: 0-33% ; 34-45% (przysługują świadczenia rzeczowe); 46-74% (przysługują świadczenia rzeczowe); 75-100% (przysługuje renta) (Wilmowska A., Bilski D., Kwolek A., Rusewicz M., Szybkie A., Orzecznictwo lekarskie i rehabilitacja w zabezpieczeniu społecznym, [w:]Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008,s.240-241)

Zabezpieczenie społeczne - Włochy

- We Włoszech funkcjonuje bardzo dobrze rozwinięty system spółdzielczy (spółdzielnie socjalne), umożliwiający podjęcie zatrudnienia osobom niepełnosprawnym. W zależności od typu spółdzielni, niepełnosprawni mogą stanowić znaczący odsetek osób zatrudnionych.

Zabezpieczenie społeczne - Polska

- „Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.67)
- „Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.67)

Zabezpieczenie społeczne - Polska

- „Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do (...) zabezpieczenia społecznego (...)” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.33)
- „Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art.69)

Zabezpieczenie społeczne - Polska

- W Konstytucji zagwarantowano prawo do zabezpieczenia społecznego dla osób, które nie mają środków utrzymania; w szczególności: niepełnosprawnych oraz osób, które osiągnęły wiek emerytalny.
- W Konstytucji znalazł się zapis o zakazie dyskryminacji w dostępie do zabezpieczenia społecznego, ze względu na płeć.

Zabezpieczenie społeczne - Polska

- W Polsce, osoby które osiągnęły określony ustawowo wiek (i spełniają inne, wymagane warunki) mają prawo do emerytury. Zasady przechodzenia na emeryturę oraz rodzaj przysługujących świadczeń jest uzależniony od roku, w którym urodziła się dana osoba.
- Orzecznictwo związane z niepełnosprawnością jednostki, może być prowadzone do celów rentowych lub poza rentowych.

Zabezpieczenie społeczne - Polska

- Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzekają niepełnosprawność oraz (lub) jej stopień. W oparciu o kryterium zdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, wyróżnia się stopień znaczny (niezdolność do pracy lub zdolność do pracy w zakładzie pracy chronionej lub w zakładzie aktywizacji zawodowej oraz znacznie ograniczona zdolność do samodzielnej egzystencji i związana z tym konieczność korzystania z pomocy innych), umiarkowany (zdolność do pracy na dostosowanym do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, stanowisku pracy; ograniczona możliwość samodzielnej egzystencji) i lekki (z naruszoną sprawnością organizmu; zdolność do wykonywania pracy, brak konieczności korzystania z pomocy innych). (Wilmowska A., Bilski D., Kwolek A., Rusewicz M., Szybkie A., Orzecznictwo lekarskie i rehabilitacja w zabezpieczeniu społecznym, [w:] Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPiSS, Warszawa 2008, s.223)

Zabezpieczenie społeczne - Polska

- W orzecznictwie ZUS wyróżnia się całkowitą niezdolność do pracy, co oznacza utratę zdolności do jakiejkolwiek pracy lub częściową niezdolność do pracy, co oznacza utratę w znacznym stopniu, zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. (Op.cit., s.226)
- Orzecznictwo Zus jest prowadzone dla celów rentowych. (Op.cit., s.226)

Polityka mieszkaniowa - Włochy

- „Republika (...) wspiera oszczędzanie przez ludność w celu nabycia własnego mieszkania (...)”
(Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch...s.69 ; Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298, art. 47)
- Zgodnie z zapisami Konstytucji, Włochy popierają działania ludności mające na celu nabycie przez nich mieszkania. Nie określono jednak w jaki sposób będzie udzielane wsparcie.

Polityka mieszkaniowa - Włochy

- Sytuacja mieszkaniowa we Włoszech nie jest obiecująca. Brakuje nowych mieszkań. Te, które są dostępne, są zbyt drogie dla przeciętnego Włocha. Bardzo kosztowne jest także utrzymanie mieszkania (czynsz, opłaty związane z elektrycznością lub gazem).
- Zauważalny jest kontrast między północą a południem. Na południu jest więcej dużych wieżowców, bloków; zniszczonych, dawno nieremontowanych. Wiele z tych budynków przypomina nasze lokale socjalne.
- Duży odsetek Włochów mieszka w górach, co wiąże się z utrudnionym dostępem do mieszkań w okresie załamań pogodowych.
- Wynajem mieszkań również jest kosztowny. Stąd Włosi wolą mieszkać z rodzicami jak najdłużej się da (także wtedy, gdy stać ich na wynajęcie własnego lokum).

Polityka mieszkaniowa - Polska

- „Władze publiczne prowadzą politykę sprzyjającą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych obywateli, w szczególności przeciwdziałają bezdomności, wspierają rozwój budownictwa socjalnego oraz popierają działania obywateli zmierzające do uzyskania własnego mieszkania” (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483, art. 75)
- Zgodnie z Konstytucją, państwo popiera działania obywateli zamierzające do nabycia przez nich własnego mieszkania. Osoby bezdomne oraz ubogie mogą liczyć na pomoc władz publicznych w zakresie zapewnienia im schronienia.

Polityka mieszkaniowa - Polska

- Osoby bezdomne mogą przebywać w schroniskach lub noclegowniach (pomoc doraźna). Mają możliwość zjedzenia ciepłego posiłku (jadłodajnie), skorzystania z łaźni i opieki medycznej.
- Gorzej przedstawia się sytuacja osób ubogich, których nie stać na opłacanie czynszu. Jest zbyt mało lokali socjalnych, w których takie osoby mogłyby zamieszkać

Polityka mieszkaniowa - Polska

- Podobnie osoby, które chciałyby nabyć własne lokum na wolnym rynku, często nie mogą sobie na to pozwolić ze względu na zbyt wysokie ceny mieszkań.
- Rozwiązaniem miał być program „Rodzina na swoim” umożliwiający wzięcie rodzinom kredytu na dogodnych warunkach oraz system Towarzystwa Budownictwa Społecznego.
- W rezultacie pierwszy z pomysłów okazał się dość kosztownym rozwiązaniem (dla kredytobiorców) w długim okresie, a drugi nierzadko stawał się okazją do nadużyć (m.in. ze strony polityków).

Bibliografia

- Uścińska G., red., Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, IPISS, Warszawa 2008
- Costituzione della Repubblica Italiana, 27 dicembre 1947, G.U. 1947, n. 298
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz.483
- Witkowski Z., tłum. Konstytucja Włoch, Wyd. Sejmowe, Warszawa 2004
- www.lavoro.gov.it
- www.men.gov.pl
- www.mnisw.gov.pl
- www.mpips.gov.pl

